
Doktorat z zakresu historii nauki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 12/2, 484

1967

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Doświadczenie pierwsze nawiązywało do metalu z czasów odrodzenia, produkowanego m.in. w Polsce jako tzw. *dul*, a na Rusi Moskiewskiej — w postaci tzw. *układu*. Wytop przebiegał podobnie, jak ze wsadem normalnym (z rudą hematytową), zauważono też jednak zjawiska specyficzne: trudną redukcję, wymagającą zwiększonej ilości węgla. Otrzymane grapie i gąbkę poddano badaniom chemicznym i metalograficznym, stwierdzając występowanie nierównomiernego, lecz zwiększonego naazotowania.

Doświadczenie drugie miało na celu zorientowanie się, w jakiej mierze w procesie świętokrzyskim pierwiastki śladowe przechodzą do metalu i do żużla. Doświadczenie przebiegało najzupełniej podobnie, jak dla rud zwykłych, dostarczając bogatego materiału dla badań chemicznych, metalograficznych i spektralnych.

M. R.

DOKTORAT Z ZAKRESU HISTORII NAUKI

W dniu 8 marca 1966 r. na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się publiczna dyskusja nad rozprawą doktorską mgr Zofii Skubały-Tokarskiej *Społeczna rola Wolnej Wszechnicy Polskiej*.

Dysertacja przedstawiła linię rozwojową warszawskiej uczelni prywatnej na poziomie akademickim, wydożyła charakterystyczne cechy różniące tę szkołę od innych współczesnych szkół akademickich oraz omówiła jej strukturę organizacyjną, jej oblicze naukowe i światopoglądowe. Doktorantka w sposób jasny wykazała, dlaczego właśnie w tej uczelni rozwijały się wcześniej aniżeli w uniwersytetach takie dyscypliny społeczne, jak socjologia, pedagogika, psychologia i ekonomia polityczna. Rozwijanie tych dyscyplin związane było z poglądami większości grona naukowego Wolnej Wszechnicy Polskiej na rolę nauki w procesie przeobrażania stosunków społecznych.

Promotorem był prof. Bogdan Suchodolski, recenzentami: prof. Marian Serejski i prof. Ryszard Wroczyński. W wyniku rozprawy Rada Wydziału nadała jednomyślnie Zofii Skubale-Tokarskiej stopień doktora nauk humanistycznych.

K R O N I K A   K R A J O W A

50 LAT POLSKO-RADZIECKICH STOSUNKÓW SPOŁECZNYCH I KULTURALNYCH

W dniach 25—26 października 1966 r. odbyła się w Warszawie sesja naukowa poświęcona półwieczu społecznych i kulturalnych stosunków polsko-radzieckich. Organizatorami jej byli: Zakład Historii Stosunków Polsko-Radzieckich PAN oraz Zarząd Główny Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Spośród licznych referatów wygłoszonych na sesji należy tu wymienić interesujący dla historyka nauki referat prof. Ignacego Maleckiego o współpracy nauki polskiej i radzieckiej w ostatnim dwudziestolecu.

J. R.

TEORIA I HISTORIA ODLEWNICTWA

W dniach 18—19 listopada 1966 r. odbyła się w Krakowie konferencja naukowa, zorganizowana przez Komitet Hutnictwa Polskiej Akademii Nauk i Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich pod hasłem *Teoria w praktyce odlewnictwa*. Pro-